

Nr 24

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om allmänt kriminalregister m. m.

Genom en den 8 februari 1963 dagtecknad proposition, nr 39, vilken hänvisats till konstitutionsutskottet, såvitt avser förslag till lag angående ändrad lydelse av 11 och 16 §§ lagen om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar, och i övrigt till lagutskott, i vilken del propositionen behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, såvitt nu är i fråga, under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om allmänt kriminalregister.

Det genom propositionen framlagda, nu ifrågavarande lagförslaget är av följande lydelse:

Lag

om allmänt kriminalregister

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Hos fångvårdsstyrelsen skall finnas ett allmänt kriminalregister, innehållande uppgifter som sägs i denna lag.

2 §.

Registret skall innehålla uppgifter angående dem som av domstol eller annan myndighet i riket

1. blivit dömda till fängelse, straffarbete, ungdomsfängelse eller förvaring eller internering i säkerhetsanstalt;

2. erhållit villkorlig dom;

3. blivit dömda med tillämpning av 12, 20, 21, 22 eller 23 kap. strafflagen till dagsböter ej under sextio eller med tillämpning av 5 kap. 2 § strafflagen till böter för brott, varå enligt lag kan följa straffarbete, eller med tillämpning av 6 § sistnämnda kapitel till böter;

4. med tillämpning av 5 kap. 5 § strafflagen förklarats ej kunna fällas till ansvar för gärning, om vilken de blivit övertygade; eller

5. blivit dömda till tvångsarbete.

I registret skall antecknas den registrerades namn och vad i övrigt må erfordras till hans betecknande, brottet eller, då tvångsarbete ådömts, anledningen därtill samt uppgift om verkställd personutredning och om domen eller beslutet. Är fråga om villkorlig dom å förvandlingsstraff för böter, skall jämväl upplysning om bötesbeslutet antecknas.

3 §.

I registret skall anteckning ske

1. om för den som erhållit villkorlig dom prövotiden förlänges eller ock anståndet förklaras förverkat eller förklaras skola avse jämväl annat brott;

2. om för den som villkorligt frigivits prövotiden förlänges, den villkorligt medgivna friheten förklaras förverkad eller det förut ådömda straffet förklaras avse jämväl annat brott; samt

3. om ungdomsfängelse eller förvaring eller internering i säkerhetsanstalt förklaras skola avse jämväl annat brott eller träda i stället för annan påföljd.

4 §.

Registret skall innehålla anteckning om

1. intagning i och frigivning från anstalt av den som dömts till fängelse eller straffarbete, med angivande vid villkorlig frigivning av den återstående strafftidens längd;

2. intagning i och utskrivning från anstalt av den som dömts till ungdomsfängelse eller förvaring eller internering i säkerhetsanstalt;

3. upphörande av tillsynen över den som på prov utskrivits från förvaring eller internering i säkerhetsanstalt; samt

4. frigivning från tvångsarbetsanstalt.

Har någon, om vars frigivning eller utskrivning från annan anstalt än säkerhetsanstalt anteckning skall ske i registret, under vistelsen å anstalten av dess läkare befunnits lida av sinnessjukdom, sinnesslöhet eller annan rubbning av själsverksamheten, skall anteckning därom ske i registret.

5 §.

Anteckning i registret skall jämväl ske

1. om Konungen av nåd efterskänker eller ändrar straff eller annan påföljd, som skall antecknas i registret; samt

2. om resning beviljas i mål, vari dömts till sådan påföljd.

6 §.

I registret skall anteckning göras om uppgift, som enligt till fångvårdsstyrelsen inkommet meddelande intagits i allmänt danskt, finskt, isländskt eller norskt kriminalregister beträffande svensk medborgare eller den som har hemvist här i riket eller beträffande svensk dom eller svenskt beslut, såvitt uppgiftens innehåll motsvarar vad i 2—5 §§ här ovan avses. Detsamma skall gälla om uppgift, som enligt överenskommelse mellan Sverige och annan stat lämnas från den staten.

I registret skall ock antecknas beslut av myndighet i Danmark, Finland, Island eller Norge om överflyttning från Sverige till den staten av verkställighet av straffarbete eller fängelse, övervakning av villkorligt dömd eller tillsyn över villkorligt frigiven.

Har svensk domstol eller myndighet jämlikt 5, 10, 14, 17 eller 21 § lagen om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m. fattat beslut om verkställighet, övervakning, tillsyn eller förverkande, skall beslutet antecknas i registret. I fråga om den dom eller det beslut som meddelats i den andra staten skola bestämmelserna i 2—5 §§ här ovan äga motsvarande tillämpning.

7 §.

Uppgift, som beträffande någon intagits i registret, skall utgå därur

1. om överrätt genom dom eller beslut, som vunnit laga kraft, frikänt

honom för den åtalade gärningen eller ock dömt honom allenast till påföljd, som icke skall antecknas i registret;

2. om överrätt genom beslut, som vunnit laga kraft, befriat honom från tvångsarbete;

3. om han efter resning frikännts eller dömts till annan påföljd än som avses i 2 §;

4. när han avlidit; eller

5. när åttio år förflutit från hans födelseår.

8 §.

Utdrag av registret skall meddelas, när framställning därom göres

1. av domstol eller allmän åklagare;

2. av justitiekanslern, riksdagens justitieombudsman eller militieombudsman, interneringsnämnden eller statens kriminaltekniska anstalt; eller

3. av myndighet, som äger besluta om frihetsberövande åtgärd enligt lagarna om utlämning för brott, utlämningslagen eller lagen angående lösdrivares behandling, med anledning av ärende vari fråga uppkommit om sådan åtgärd.

Till annan myndighet och i annat fall än i första stycket sägs skall utdrag av registret lämnas, om Konungen för visst slag av ärenden eller för särskilt fall lämnat tillstånd därtill.

9 §.

Till enskild må utdrag av registret beträffande honom lämnas

1. om Konungen medgivit, att utdrag av registret må utlämnas för visst ändamål och den enskilde styrker att utdraget avses för sådant ändamål; eller

2. om i annat fall, där den enskilde styrkt, att hans rätt är beroende av upplysning ur registret, Konungen givit tillstånd därtill.

10 §.

I registerutdrag enligt 8 § skall, om ej annat följer av vad nedan stadgas, icke medtagas anteckning om

1. böter, villkorlig dom eller straffriförklaring enligt 2 § 4, sedan tio år förflutit från domen eller beslutet; samt

2. fängelse eller straffarbete, i annat fall än som avses under 1, ungdomsfängelse, förvaring eller internering i säkerhetsanstalt eller tvångsarbete, sedan tio år förflutit från frigivningen eller utskrivningen från anstalt.

Har före utgången av tid som nu sagts beträffande samma person ånyo meddelats dom eller beslut, som enligt 2 § skall antecknas i registret, skola båda anteckningarna upptagas i registerutdrag, så länge någondera jämlikt första stycket skall medtagas. Förekomma flera anteckningar, skall vad nu sagts äga motsvarande tillämpning.

Skall med tillämpning av vad i denna paragraf stadgas i utdraget ej medtagas någon anteckning om påföljd, skola ej heller medtagas övriga anteckningar, som må förekomma i registret. I utdrag till domstol eller åklagare skall dock alltid medtagas anteckning om verkställd sinnesundersökning.

Bestämmelserna i denna paragraf skola jämväl äga tillämpning beträffande uppgift som antecknats med stöd av 6 §.

11 §.

I fråga om utdrag jämlikt 9 § skall vad i 10 § stadgas äga motsvarande tillämpning med följande avvikelser:

1† Bihang till riksdagens protokoll 1963. 9 saml. 1 avd. Nr 24

1. Såvitt avser anteckning om böter, villkorlig dom, fängelse eller straffarbete i högst ett år eller ungdomsfängelse skall i stället för den i 10 § första stycket angivna tiden gälla en tid av fem år.

2. Anteckning om påföljd, vilken ådömts endast för gärning som någon begått innan han fyllt aderton år, skall ej i något fall medtagas.

3. Föreskriften i 10 § tredje stycket andra punkten skall ej gälla.

12 §.

Till den officiella statistiken skola meddelas erforderliga utdrag av registret. Uppllysning må dock icke lämnas om namnen på dem utdragen avse.

För vetenskapligt ändamål må uppgifter och anteckningar, som tillförts registret, utlämnas i de fall och den ordning Konungen bestämmer.

13 §.

Till utländsk myndighet må enligt föreskrifter, som meddelas av Konungen, redovisas anteckningar i registret rörande medborgare i den staten eller den som har hemvist där.

Har verkställighet av frihetsstraff, övervakning av villkorligt dömd eller tillsyn över villkorligt frigiven överflyttats hit från Danmark, Finland, Island eller Norge eller härifrån till någon av nämnda stater, må, även i annat fall än i första stycket sägs, i den ordning Konungen bestämmer till myndighet i den stat från eller till vilken överflyttning skett redovisas anteckningar rörande den som avses med beslutet om överflyttning. Detsamma skall gälla i fråga om anteckning, som gjorts rörande tillämpningen av 14 eller 21 § lagen om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m.

Konungen äger bemyndiga fängvårdsstyrelsen att, då det för utredning i brottmål begäres av utländsk domstol eller åklagarmyndighet, meddela utdrag av registret.

På framställning av utländsk myndighet må i annat fall än förut sagts utdrag av registret meddelas, såframt Konungen givit tillstånd därtill.

14 §.

De föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna lag, meddelar Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1963, då lagen den 17 oktober 1900 om straffregister (nr 82 s. 1) upphör att gälla.

De anteckningar, som vid den nya lagens ikraftträdande finnas i det hos fängvårdsstyrelsen förda straffregistret, skola överföras till det allmänna kriminalregistret, såvitt anteckningarna äro av beskaffenhet att bära enligt den nya lagen införas i registret.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen framlägges förslag till lag om allmänt kriminalregister. Detta register föreslås få väsentligen samma innehåll och användning som det nuvarande allmänna straffregistret. Dock skall enligt förslaget uppgifter och anteckningar icke medtagas i registerutdrag efter viss tids förlopp. Härigenom motverkas att ett brott fortsätter att vara en belastning för den dömda också sedan lång tid förflutit utan kriminalvårdande ingripanden.

Förslaget till kriminalregisterlag innehåller vidare bestämmelser om ett vidgat internationellt samarbete, främst mellan de nordiska länderna, i fråga om brottsregistrering. Vissa jämkningar i de sekretessbestämmelser, som hänför sig till brottsregistreringen, nödvändiggöres av reglerna om kriminalregistret.

Inledning

Brott och straff registreras för skilda ändamål hos ett flertal olika myndigheter. Vid 1948 års riksdag avgavs två likalydande motioner (I: 3 och II: 13), vari yrkades, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig utredning om erforderliga lagändringar till individens skydd mot ett överdrivet registreringsväsende rörande brott och förseelser. Motionerna hänsköts till första lagutskottet, som inhämtade yttranden över motionerna från ett flertal myndigheter. Utskottet fann för sin del (utlåtande nr 44) den kritik, som i ärendet framkommit mot registreringsväsendet, i många hänseenden välgrundad och hemställde, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en översyn av gällande bestämmelser angående registrering av brott och förseelser. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Kungl. Maj:t uppdrog genom beslut den 21 januari 1949 åt strafflagberedningen att verkställa den av riksdagen begärda utredningen. Beredningen behandlade i sitt betänkande Enhetligt frihetsstraff m. m. (SOU 1953: 17) den registrering, som sker i det hos fångvårdsstyrelsen förda s. k. allmänna straffregistret. I betänkandet föreslogs såväl ändringar — väsentligen i inskränkande riktning — av registrerings omfattning som utslutning av vissa äldre anteckningar vid utfärdande av straffregisterutdrag. Beträffande den registrering, som nu sker hos statens kriminaltekniska anstalt för att betjäna den polisära verksamheten, lämnade beredningen endast en summarisk orientering utan att framlägga några reformförslag. Beredningen hänvisade därvid till att hithörande problem behandlades av särskilda sakkunniga, som den 19 maj 1950 tillkallats av chefen för inrikesdepartementet.

Nämnda sakkunniga framlade betänkan den (stencilerade) den 10 september 1952 med allmän motivering och den 13 april 1954 med förslag till författningsbestämmelser. De sakkunniga förordade bl. a. överflyttning av det allmänna straffregistret till det vid kriminaltekniska anstalten inrättade centrala polisregistret, utbyggnad av sistnämnda register samt avskaffande av publikationen Polisunderrättelser, som utges av anstalten.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 16 mars 1956 tillkallades inom justitiedepartementet en särskild utredningsman, numera hovrättspresidenten Maths Heuman, för att överse brottsregistreringen. Enligt direktiven skulle utredningsmannen behandla både den allmänna brottsregistrering, som sker i fångvårdsstyrelsens straffregister, och den speciella brottsregistrering, som förekommer i vissa andra register. Utredningsuppdraget skulle därjämte avse såväl den centrala som den lokala polisregistreringen.

Utredningsmannen har den 31 december 1960 avgivit betänkande rörande den allmänna brottsregistreringen samt polisregistreringen (SOU 1961: 11). Vid betänkandet är fogat ett särskilt yttrande av överdirektören Gerhard von Sydow, vilken jämte andra biträtt utredningsmannen såsom expert. Betänkandet innehåller bl. a. förslag till lagar om lokala polisregister m. m., om centralt polisregister och om straffregister. Utredningsmannens arbete med översyn av den speciella brottsregistreringen pågår.

Efter remiss har utlåtanden över utredningsmannens betänkande avgivits av riksåklagarämbetet, hovrätten över Skåne och Blekinge, hovrätten för Nedre Norrland, fångvårdsstyrelsen, socialstyrelsen, statens kriminaltekniska anstalt, statspolisintendenten, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Jönköpings, Gotlands, Hallands, Skaraborgs, Kopparbergs och Jämtlands län, riksarkivet, skolöverstyrelsen, Stockholms och Göteborgs rådhusrätter, poliskamrarna i Stockholm, Göteborg och Malmö, barnavårdsnämnderna i Stockholm, Göteborg och Malmö, polisväsendets organisationsnämnd, 1956 års eftervårdsutredning och offentlighetskommittén. Dessutom har utlåtanden avgivits över betänkandet, såvitt det avser av polismyndighet utfärdade vandelsintyg, av försvarsstaben, arbetsmarknadsstyrelsen, luftfartsstyrelsen, medicinalstyrelsen, generalpoststyrelsen och järnvägsstyrelsen.

Riksåklagarämbetet har vid sitt utlåtande fogat yttranden, dels av statsåklagaren i Stockholm, vilken överlämnat yttranden från stadsfiskalerna Asplund, Mattsson, Meijer och Tisell samt t. f. stadsfiskalen Freijd, dels av statsåklagarna i Göteborg och Malmö, dels ock av Föreningen Sveriges stadsfiskaler. Länsstyrelserna har överlämnat, länsstyrelsen i Stockholms län yttranden från landsfogden i länet och Stockholms läns avdelning av Föreningen Sveriges landsfiskaler, länsstyrelsen i Uppsala län yttranden från landsfogden i länet, poliskammaren i Uppsala samt Föreningen Uppsala läns landsfiskaler, länsstyrelsen i Hallands län yttranden från landsfogden i länet, poliskammaren i Halmstad, Hallands läns avdelning av Föreningen Sveriges landsfiskaler samt drätselkammaren i Halmstad, vilken i sin tur bifogat yttranden av stadens barnavårdsnämnd och nykterhetsnämnd, länsstyrelsen i Skaraborgs län yttranden från statens socialvårdskonsulent i nionde distriktet, Föreningen Skaraborgs läns landsfiskaler, Skaraborgs läns polisförening, stadsfiskalerna i Lidköping och Skövde samt Västergötlands köpmannaförbund, länsstyrelsen i Kopparbergs län yttranden från landsfogden i länet, polischefen-åklagaren i Borlänge distrikt samt landsfiskalerna i Avesta, Ludvika och Stora Kopparbergs distrikt samt slutligen länsstyrelsen i Jämtlands län yttranden från stadsfiskalen i Östersund och landsfiskalen i Ströms distrikt.

Tillfälle att avgiva utlåtande över betänkandet har beretts Föreningarna Sveriges häradshövdingar, Sveriges stadsdomare, Sveriges landsfogdar, Sveriges landsfiskaler och Sveriges polismästare, Sveriges advokatsamfund och Svenska socialvårdsförbundet samt — såvitt betänkandet avser av polismyndighet utfärdade vandelsintyg — Aktiebolaget Stockholms spårvägar, Nya

systemaktiebolaget, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, Stockholms frihamnsaktiebolag, Räddningskåren aktiebolag, Sveriges köpmannaförbund, Stadsbuds föreningen i Stockholm u. p. a. i likvidation, Svenska droskbilägareförbundet och Tjänstemännens centralorganisation. Yttranden har inkommit från samtliga utom sistnämnda organisation.

Vissa principiella frågor rörande straffregistrering har även dryftats inom den nordiska straffrättskommittén, vari ingår en ledamot från vart och ett av länderna Danmark, Finland, Norge och Sverige. Kommittén har i skrivelse den 1 december 1962 uttalat sig i ämnet.

På grundval av den särskilt tillkallade utredningsmannens betänkande och de däröver avgivna remissyttrandena har inom justitiedepartementet utarbetats förslag till, utom annat, lag om allmänt kriminalregister.

Sedan lagrådets utlåtande över förenämnda förslag inhämtats, har ärendet varit föremål för ytterligare överväganden inom justitiedepartementet.

Den föreslagna lagstiftningen är avsedd att ersätta lagen den 17 oktober 1900 om straffregister.

Gällande rätt

I lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister anges förutsättningarna för att registrering i allmänna straffregistret skall ske och ordningen för lämnande av uppgifter ur detsamma. Närmare bestämmelser om registreringen har meddelats i kungörelse den 26 november 1914 (nr 413) om uppgifter till straffregistret och om registrets förande. I kungörelse den 19 december 1947 (nr 949) har givits föreskrifter för domstolar och åklagare om skyldighet att inhämta utdrag av straffregistret. Stadgande om sekretess har upptagits i 11 § första stycket lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar.

Registreringens omfattning behandlas i 1, 2, 4 och 5 §§ lagen om straffregister. Förutsättningarna för att en person skall registreras i straffregistret anges i 1 §. Enligt detta lagrum skall registret innehålla uppgifter angående dem som av domstol eller myndighet i riket

1. blivit dömda till dödsstraff, straffarbete eller fängelse eller med tillämpning av 12, 20, 21, 22 eller 23 kap. strafflagen till minst 60 dagsböter eller med tillämpning av 5 kap. 2 § strafflagen till böter för brott, varå enligt lag kan följa straffarbete, eller med tillämpning av 6 § samma kapitel till böter eller

2. erhållit villkorlig dom, eller

3. blivit dömda till ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran, eller

4. blivit dömda till förvaring eller internering i säkerhetsanstalt, eller

5. förklarats vara övertygade om någon med straff belagd gärning, men på grund av sinnessjukdom ej kunnat fällas till ansvar, eller

6. blivit dömda till tvångsarbete.

Tvångsuppfostran ådömes numera ej, sedan lagen den 13 mars 1937 om tvångsuppfostran upphört att gälla.

Ingen föreskrift finnes om att anteckning skall ske rörande beslut om beviljad resning eller om rättelse av dom eller beslut i delar, varom uppgift skall lämnas till straffregistret. Ej heller föreskrives registrering av beslut om åtalseftergift eller av domar, genom vilka domstol med stöd av lagen den 30 december 1952 (nr 789) med vissa bestämmelser om påföljd för brott av underårig i stället för att döma underårig lagöverträdare till straff överlämnat till barnavårdsnämnd att vidtaga åtgärd för hans omhändertagande för samhällsvård.

Att märka är att icke alla frihetsstraff föranleder registrering. Då beslut meddelas om förvandling av böter till fängelse, anses vederbörande ej ha blivit dömd till fängelse i straffregisterlagens mening, och någon registrering sker därför icke på grund av sådant beslut. Har genom villkorlig dom beviljats anstånd med förvandlingsstraffets verkställande, kommer däremot — eftersom villkorliga domar alltid skall registreras — uppgift om förvandlingsstraffet att inflyta i straffregistret. I sistnämnda fall skall jämväl upplysning om bötesbeslutet intagas i registret.

I 2, 4 och 5 §§ lagen om straffregister lämnas föreskrifter om registrering av dels domar, avsende sådana påföljder m. m. som uppräknas i 1 §, dels åtgärder, som vidtages i fråga om redan ådömd påföljd, och dels uppgifter angående omhändertagande i anstalt av den, som blivit dömd till påföljd av beskaffenhet att den skall registreras enligt 1 §.

Åtgärder beträffande redan ådömd påföljd registreras i den mån de förändrar påföljdens utformning eller innebär, att påföljden kommer att avse också andra gärningar än dem för vilka den ursprungligen ådömts. Sålunda registreras förlängning av prøvotid, förverkande av anstånd vid villkorlig dom, förordnande att påföljd skall avse jämväl annat brott eller träda i stället för annan påföljd samt beslut om nåd avseende registrerad påföljd.

Beträffande omhändertagande i anstalt antecknas i registret frigivning eller utskrivning, även där den sker villkorligt eller på prov, upphörande av tillsyn beträffande på prov utskriven, återintagning eller återhämtande till anstalt, förverkande av villkorligt medgiven frihet samt dödsfall före frigivning eller utskrivning.

De nu behandlade paragraferna innehåller dessutom bestämmelser angående vem som skall lämna uppgift till registret samt angående de data som skall redovisas i sådan uppgift. Vidare föreskrives, att anteckning skall göras om beslut i överklagat eller underställt mål, under förutsättning att fråga är om påföljd, som skall registreras enligt 1 §. Slutligen skall uppgift lämnas om den som under vistelse å fångvårdsanstalt av anstaltens läkare finnes lida av sinnessjukdom, sinnesslöhet eller annan rubbning av själsvärksamheten.

I 3 § föreskrives, att straffuppgifterna skall hållas ordnade efter namnen på dem uppgifterna angår.

Avskiljande ur registret av straffuppgift skall enligt 7 § ske i tre fall, nämligen om högre rätt frikämt den registrerade, befriat honom från tvångsarbete eller, utan samband med villkorlig dom, ådömt annan påföljd än som

avses i 1 §, om den registrerade avlidit samt om 90 år förflutit från hans uppgivna födelseår.

Förutsättningarna för lämnande av uppgift ur straffregistret är noga reglerade i 8 och 9 §§.

Myndigheter, berättigade att erhålla fullständiga registerutdrag, är domstolar, överståthållarämbetet, länsstyrelser, allmänna åklagare, andra myndigheter som enligt lag äger förordna om häktning, interneringsnämnden, statens kriminaltekniska anstalt, justitiekanslern och riksdagens ombudsmän. Kungl. Maj:t kan för särskilt fall ge annan svensk myndighet eller myndighet i Danmark, Finland, Island eller Norge tillstånd att erhålla fullständigt registerutdrag. Med stöd av föreskrift i lagen har Kungl. Maj:t bemyndigat fångvårdsstyrelsen att meddela fullständigt utdrag av straffregistret för utredning i brottmål, då det begäres av domstol eller åklagarmyndighet i annat nordiskt land. I fråga om uppgifter till myndighet i icke-nordiskt land rörande straffdomar eller beslut om tvångsarbete äger — under förutsättning av ömsesidighet — Kungl. Maj:t utfärda bestämmelser. Så har också skett i förhållande till vissa europeiska länder. — Statistiska centralbyrån skall erhålla för den officiella statistiken erforderliga utdrag av straffregistret, vilka dock ej får upptaga namnen på dem utdragen avser.

Enskild person kan med Kungl. Maj:ts eller — efter Kungl. Maj:ts bemyndigande — fångvårdsstyrelsens tillstånd erhålla fullständigt registerutdrag, om han styrker, att hans rätt är beroende av sådant utdrag. Kungl. Maj:t har bemyndigat fångvårdsstyrelsen att meddela fullständigt utdrag av straffregistret beträffande enskild person, som begär sådant utdrag rörande sig själv och styrker att hans rätt är beroende av att han erhåller utdraget. Begränsat registerutdrag, som blott utvisar, att vederbörande ej förekommer i registret såvitt angår annat förhållande än bötesdom eller villkorlig dom å förvandlingsstraff för böter, kan meddelas på begäran av enskild person, om han med intyg av överståthållarämbetet, länsstyrelse, underrätt, häradshövding, borgmästare, svensk beskickning eller svenskt konsulat styrker, att hans rätt kan vara beroende av sådant bevis.

En redogörelse för vad utredningen, vissa remissorgan och nordiska straffrättskommittén anfört beträffande mera allmänna spörsmål rörande förevarande ämne lämnas i propositionen å s. 13—17.

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Kling, anförde vid lagrådsremissen bl. a. följande:

Med hänsyn till att den av riksdagen nyligen antagna brottsbalken, som är avsedd att träda i kraft den 1 januari 1965, nödvändiggör ändringar i lagen om straffregister, kunde övervägas att upptaga en reformering av denna lag först i samband med de övriga lagändringar, som antagandet av brottsbalken föranleder. Emellertid måste vissa ändringar i straffregisterlagen genomfö-

ras redan till den 1 juli 1963, om riksdagen antager det förslag till lag om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m., som Kungl. Maj:t framlagt genom proposition den 9 november 1962 (nr 203). Ett ytterligare skäl att redan nu överse reglerna för ifrågavarande registrering är, att fångvårdsstyrelsens straffregister är i omedelbart behov av en teknisk översyn och modernisering. För att arbetet härmed skall kunna bedrivas på ändamålsenligt sätt är det angeläget, att principerna för registrets framtida anordnande så snart som möjligt blir fastlagda. Det synes på grund härav vara lämpligt att nu taga ställning till de principiella frågorna rörande straffregistreringen. Jag avser härvid även de principer, som bör gälla för den allmänna straffregistreringen efter brottsbalkens genomförande. Sedermera behöver då vidtagas endast därav påkallade följändringar.

I vårt land förekommer en tämligen omfattande registrering av begångna brott och av straff eller andra påföljder, som ådömts för brott. Denna registrering är uppdelad på ett flertal register, som föres av olika myndigheter. Här må erinras om det allmänna straffregistret och det centrala fångregistret, som båda handhaves av fångvårdsstyrelsen, den centrala registreringen för polisära ändamål, som sker hos statens kriminaltekniska anstalt, och de polisregister av skiftande omfattning och uppläggning, som föres hos de lokala polismyndigheterna. Registrering förekommer även för mera speciella ändamål, bl. a. hos kontrollstyrelsen i fråga om alkoholbrottslighet m. m., hos överståthållarämbetet och länsstyrelserna i fråga om överträdelser av trafikförfattningar samt vid militära förband i fråga om brott av krigsmän. Vidare må nämnas, att utlänningskommissionen registrerar lagöverträdelser av utlänningar, som vistas här i landet, samt att de kommunala socialvårdsorganen för register, vilka i viss utsträckning innehåller uppgifter om kriminell belastning hos dessa organs klientel.

Det kan icke bestridas, att myndigheterna i sin tjänsteutövning ofta är i behov av sådana upplysningar, som kan utläsas ur de olika registren. Detta behov framträder givetvis med olika styrka beroende på det ändamål, för vilket upplysningarna erfordras, och arten av de omständigheter, som upplysningarna avser. Om enbart myndigheternas behov av upplysningar lägges till grund för registreringens omfattning, skulle denna kunna göras mycket vidsträckt. Självfallet måste emellertid hänsyn tagas även till andra omständigheter. Redan av administrativa och ekonomiska skäl kan en alltför långtgående registrering icke komma i fråga. För en begränsning härvidlag talar dock framför allt hänsynen till de personer, som skulle bli föremål för registrering.

Blotta vetskapen hos en person, att beträffande honom finnes antecknade uppgifter, som allmänt uppfattas såsom ofördelaktiga, kan i och för sig vara en börda. Registreringen kan även medföra, att uppgifterna aktualiseras i sammanhang, där den registrerade har ett starkt intresse av att icke inför myndigheter eller andra framstå i ogynnsam dager och där de ifrågavarande

uppgifterna — som kan avse förhållanden långt tillbaka i tiden — är mer eller mindre opåkallade. Riskerna för att uppgifterna blir tillgängliga för obehöriga kan ej heller helt elimineras. Omständigheter av detta slag kan i ogynnsamma fall motverka eller hindra den återanpassning av brottslingar, till vilken samhällets kriminalvårdande åtgärder syftar.

Av det anförda torde framgå, att spørsmålet, huruvida och i vilken omfattning brott och brottspåföljder skall registreras, är en avvägningsfråga, där intresset av att myndigheter och andra skall kunna få så fullständig kännedom som möjligt i dessa hänseenden måste vägas mot den enskildes önskemål om skydd mot opåkallad insyn i hans privata angelägenheter. Varje särskilt behov av registrering bör på grund härav nogta prövas, innan registrering beslutas och riktlinjerna därför drages upp, och alla möjligheter att begränsa registreringen utan att befogade intressen trädes för nära bör därvid tillvaratagas. Det nu sagda har främst avseende å register, vilka — liksom det allmänna straffregistret — användes som offentliga upplysningskällor.

I sin nuvarande utformning innehåller det allmänna straffregistret väsentligen endast sådana uppgifter om ådömda bestraffningar och därmed likställda åtgärder, som är nödvändiga för en rätt tillämpning av straffrättens regler om återfall, konkurrens och förverkande av anstånd samt för bedömning, huruvida viss påföljd lagligen må tillämpas. Det förhåller sig emellertid otvivelaktigt så, att straffregisterutdragen i rättskipningen icke blott fyller den begränsade funktionen att ange, huruvida formella förutsättningar föreligger för tillämpning av vissa lagregler. De upplysningar, som erhålles genom utdragen, tillmätas också regelmässigt stor betydelse vid val av reaktionsform samt vid straffmätning och annan närmare utformning av den valda reaktionsformen.

Den vikt, som vid personutredning i brottmål tillägges straffregisterutdraget, beror säkerligen icke minst på att reglerna om vad som skall antecknas i straffregistret är exakta, uppgiftslämnandet enhetligt och redovisningen i utdragen — inom ramen för vad registret omfattar — fullständig och tillförlitlig. Omfattningen av andra officiella register, som redovisar social belastning, är ej lika nogt reglerad. Dessa register fyller ej heller i fråga om uppgifternas riktighet samma krav som det allmänna straffregistret.

Just i straffregisterutdragens tillförlitlighet och exakthet kan emellertid ligga en fara för att deras värde som moment i personutredningen överskattas. Det bör framhållas, att ej ens ett mycket utförligt kriminalitetsregister ger något godtagbart underlag för domstolens bestämmande av samhällsreaktion. När kritik riktats mot utredningens uttalanden om straffregistrets ändamål, har man enligt min mening överdimensionerat registrets uppgift i detta hänseende. Man bör hålla i minnet, att hos oss personundersökning sker i mycket stor utsträckning och att därvid såväl den misstänktes tidigare levnadsomständigheter som hans aktuella situation utredes och belyses.

Det har icke ifrågasatts, att straffregistret skulle göras så omfattande, att all kriminell belastning, som en person ådragit sig och som längre fram kan

få betydelse för bestämmande av ytterligare samhällsreaktioner mot honom, skulle redovisas där. Vad som på allvar har diskuterats har varit utvidgningar av registreringen till flera arter av bötesdomar, till beslut om åtalseftergift och till domar om överlämnande av unga lagöverträdare till samhällsvård. Jag återkommer längre fram till dessa frågor men vill redan nu understryka, att straffregistret — även om det skulle utvidgas på sätt nyss antytts — icke kommer att ge någon godtagbar bild av den registrerades föregående och nuvarande sociala situation. Tyngdpunkten i personutredningen kan uppenbarligen icke läggas på registeranteckningar av olika slag.

Liksom strafflagberedningen och utredningen anser jag, att straffregistret i princip bör innehålla endast sådana uppgifter om ådömda straff och därmed jämförliga åtgärder, som är nödvändiga för en rätt tillämpning av straffrättens regler om återfall, konkurrens och förverkande av anstånd samt för bedömande av huruvida viss påföljd lagligen må tillämpas. Undantag från denna princip kan tänkas men bör icke ske utan att vägande skäl talar därför.

I straffregistret antecknas numera i stor utsträckning även andra reaktionsformer än straff, och beteckningen straffregister måste därför anses missvisande. Eftersom det väsentliga är att registrera kriminalitet, som föranlett vissa åtgärder av myndighet, oavsett huruvida straff ådömts eller ej, synes mig beteckningen kriminalregister — ehuru ej heller den fullt adekvat — vara att föredraga. Då även hos andra myndigheter förda register avser kriminalitetsyttringar, kan förevarande register lämpligen benämnas allmänt kriminalregister.

Utredningen har föreslagit, att vandelsutredning skall kunna förebringas genom utdrag ur det allmänna kriminalregistret i stället för genom vandelsintyg, utfärdade av polismyndighet. I denna del har utredningens förslag sådant samband med frågan om polisverksamhetens organisation och polisregistrens utformning, att det icke i detta sammanhang kan upptagas till slutlig behandling. Jag anser emellertid i likhet med utredningen angeläget, att reglerna om det allmänna kriminalregistret ges sådant innehåll, att registret vid sidan om sin huvudfunktion att betjäna åklagare och domstolar också kan läggas till grund för officiella vandelsintyg, i den mån sådana kan befinnas erforderliga.

Utredningen har förordat, att en samordning sker av straffregistret och centrala polisregistret. Registren skulle därvid fortfarande hållas åtskilda, men straffregistret skulle liksom centrala polisregistret förläggas till statens kriminaltekniska anstalt. Därest en rikspolisorganisation eller därmed jämförlig central polisedning skulle komma att tillskapas, bör enligt utredningens mening en överföring av straffregistret dit övervägas.

I proposition nr 148 till 1962 års riksdag angående huvudmannaskapet för polisväsendet m. m. har föreslagits, att till ett blivande centralt organ för polisväsendet, rikspolisstyrelsen, skall överföras bl. a. de funktioner, som med avseende å registrering utövas av statens kriminaltekniska anstalt. Detta förslag har godtagits av riksdagen.

I nämnda proposition har ej tagits ställning till frågan, huruvida straffregistret bör överföras till den blivande rikspolisstyrelsen. Denna fråga bör enligt min åsikt ej heller aktualiseras i nuvarande läge. Ett sådant överförande, som skulle innebära mycket begränsade fördelar, bör ej övervägas förrän ytterligare klarhet vunnits om den nya polisorganisationens och den centrala polisregistreringens utformning. Att nu utöka det omfattande arbete, som polisväsendets förstatligande medför, med de problem, som är förenade men en överflyttning av straffregistret, är icke tillrådligt. Tillsvärdare bör därför fångvårdsstyrelsen, som förfogar över erforderliga personal- och lokalresurser, handha den allmänna kriminalitetsregistreringen. Detta utesluter givetvis icke, att en samordning av uppgiftslämnandet till kriminal- och polisregistren genomföres, om så skulle visa sig lämpligt.

I fråga om vilka uppgifter som bör införas i det allmänna kriminalregistret anförde departementschefen bl. a. följande:

Den registrering av bötesdomar, som nu förekommer i straffregistret, är i huvudsak betingad av de gällande återfallsreglerna i strafflagen. Så länge dessa regler gäller oförändrade, torde även den därav föranledda registreringen böra bibehållas. Frågan om registrering av bötesdomar kommer emellertid i ett nytt läge vid genomförande av brottsbalken. I brottsbalken har nämligen återfallsreglerna givits sådan utformning, att domar å böter icke längre kommer att vara återfallsgrundande. Jag vill mot bakgrunden härav i detta sammanhang redogöra för min uppfattning om behovet av att — efter brottsbalkens ikraftträdande — anteckna bötesdomar i det allmänna kriminalregistret. Detta är så mycket mera påkallat som vid remissbehandlingen av utredningens förslag yrkanden framförts om en mera omfattande registrering av bötesdomar än som nu sker i straffregistret.

Upplysningar om tidigare ådömda bötesstraff kan utan tvivel stundom vara av intresse för såväl åklagare som domstolar. Därmed är emellertid icke sagt, att detta intresse behöver tillgodoses genom anteckningar i kriminalregistret. I den mån upplysningarna är av betydelse vid efterspaning av brottslingar — såsom kan vara fallet exempelvis när fråga är om sedlighetsbrott — bör de i stället kunna hämtas ur de polisiära registren. De upplysningar, som kan utläsas ur dessa register, kan även få betydelse i brottmål vid val av reaktionsform eller vid straffmätning. Något hinder föreligger givetvis icke för åklagaren att i brottmålet åberopa även andra uppgifter om tidigare ådömda straff än sådana som finns antecknade i kriminalregistret. Såsom upplysningskälla kan åklagaren härvid använda ej blott polisiära register utan även andra register, där anteckning sker om ådömda brottspåföljder. Jag åsyftar härvid närmast kontrollstyrelsens register rörande fylleri och vissa andra brott och de hos överståthållarämbelet och länsstyrelserna förda körkortsregistren.

De möjligheter, som sålunda står åklagare och domstolar till buds att införskaffa erforderliga upplysningar om tidigare ådömda bötesstraff, torde i

stort sett få anses vara tillfyllest. Att därutöver i det allmänna kriminalregistret införa en registrering av bötesdomar, som icke betingas av återfallsbestämmelser eller liknande regler, finner jag icke vara påkallat. Den vinst, som en sådan registrering skulle kunna tänkas medföra, torde ej uppväga den därmed förenade administrativa bördan. Jag vill för övrigt peka på svårigheten att skilja ut vissa kategorier av bötesdomar, som skulle vara så betydelsefulla för valet av reaktionsform eller straffmätningen vid återfall i brott, att de i motsats till andra bötesdomar bör registreras i kriminalregistret; någon allmän anteckning däri av bötesstraff kan det uppenbarligen icke bli tal om.

Med hänsyn till det anförda kan jag icke biträda tanken på en utvidgad registrering av bötesdomar i förevarande register utan anser tvärtom att, när brottsbalken med de ändrade återfallsreglerna träder i kraft, sådana domar över huvud taget ej bör antecknas i registret. Frågan härom torde få upptagas vid utarbetandet av följdändringarna till brottsbalken. Intill dess vill jag förorda, att bötesdomar registreras i samma utsträckning som för närvarande. Även böter, som ådömts med tillämpning av straffsättningsreglerna i 5 kap. 2 och 6 §§ strafflagen torde alltså tills vidare böra antecknas i kriminalregistret.

Med särskilt eftertryck har remisskritiken riktat sig mot utredningens åsikt, att beslut om åtal eftergift ej skall registreras. De resonemang, som därvid förts och som närmast avser beslut enligt 1944 års lag om eftergift av åtal mot vissa underåriga, följer i flera hänseenden samma linje som argumenteringen för att bötesstraff bör registreras i större utsträckning än nu sker. Från åklagar- och domstolshåll har särskilt framhållits det värdefulla i att uppgifter om en persons tidigare kriminalitet är så fullständiga och tillförlitliga som möjligt.

Otvivelaktigt är det av vikt att åklagaren redan på förundersökningsstadiet får veta huruvida den misstänkte fått åtal eftergift för tidigare brott. Detta har betydelse ej blott vid prövning, om åtal eftergift skall meddelas för det aktuella brottet eller tidigare meddelad åtal eftergift återkallas, utan också för frågor om tvångsåtgärder sådana som anhållande och häktning. För domstolen är uppgifter om förut meddelade beslut om åtal eftergift främst av betydelse, då det gäller att bestämma påföljd för den aktuella brottsligheten. Men också på ett tidigare stadium, t. ex. för att avgöra om rättspsykiatrisk sakkunskap bör anlitas, kan det vara av vikt att äga kännedom om tidigare yttringar av kriminalitet hos den tilltalade.

Det synes mig därför uppenbart, att åklagare och domstolar bör ha möjlighet att erhålla upplysningar om beslutade åtal eftergifter. Åtskilliga beslut om åtal eftergift enligt 1944 års lag avser emellertid bagatellförseelser, som om de blivit föremål för lagföring endast skulle ha föranlett obetydliga bötesstraff. Intresset av att sådana åtal eftergifter bringas till deras kännedom, som senare har att taga befattning med vederbörande, kan icke anses vara så stort, att det motiverar en omfattande central registrering.

För närvarande registreras åtal eftergifter tämligen allmänt i de lokala

polisregistren samt dessutom av vederbörande barnavårdsnämnder. Av flera remissvar framgår, att dessa icke närmare reglerade registreringsformer ej anses lika tillförlitliga som registrering i straffregistret. Åklagare och domstolar torde dock icke annat än undantagsvis ha kommit att sakna erforderliga uppgifter angående beslut om åtalseftergift. Frågan är då, huruvida man för att vinna en säkerhet, som täcker också vissa undantagsfall, skall utvidga det allmänna kriminalregistret till att omfatta sådana beslut. Jag kan trots remisskritiken icke finna, att det skulle vara nödvändigt att av denna anledning bryta den princip, som enligt vad jag tidigare anfört anger den naturliga gränsen för det allmänna kriminalregistrets område, nämligen att registret bör innehålla endast sådana uppgifter som är nödvändiga för tillämpningen av vissa straffrättsliga regler. Såväl principiella som praktiska skäl talar emot en dylik utvidgning av den nuvarande straffregistreringen. Risken för att tidigare meddelat beslut om åtalseftergift stundom kan förbli okänt för åklagare eller domstol motiverar enligt min mening icke en allmän anteckning av sådana beslut i kriminalregistret. I fall av svårare asocialitet torde med hänsyn till de då oftast omfattande personutredningarna denna risk vara obetydlig. Är åter fråga om personer, som i mindre utsträckning blivit socialt belastade, kan några allvarigare vådor knappast tänkas uppkomma av att ett åtalseftergiftsbeslut ej blir känt för åklagare och domstol. I de allra flesta fall torde det för övrigt ej vara förenat med alltför stort besvär för åklagaren att genom polis- och barnavårdsregister får riktiga och fullständiga uppgifter om dessa beslut.

Min uppfattning är att de olägenheter, som kan vara förbundna med det nuvarande systemet för redovisning av beslut om åtalseftergift, ej väger tyngre än fördelarna av att dessa beslut lämnas utanför kriminalregistret. Jag vill här framhålla, att de i det föregående berörda fördelarna av en begränsning av registrets innehåll har särskild betydelse i de fall som nu avses. Den omständigheten att uppgifter om åtalseftergift hålles utanför kriminalregistret torde vara ägnad att underlätta återanpassningen av unga lagöverträdare, vilkas kriminalitet i det alldeles övervägande antalet fall är av övergående art, och motverka att lagöverträdelserna i fortsättningen tillmätas överdriven betydelse. Härmed är dock icke sagt, att ej en central registrering av beslut om åtalseftergift kan vara önskvärd från andra synpunkter, t. ex. för vården och behandlingen vid ungdomsvårdsskolorna eller för vetenskaplig forskning. I den mån sådana registreringsbehov förefinnes, får de dock tillgodoses på andra sätt än genom det allmänna kriminalregistret.

Jag avsluter mig alltså till den av utredningen uttalade åsikten, att beslut om åtalseftergift jämlikt 1944 års lag icke bör antecknas i straffregistret eller, såsom det kallas i den nu föreslagna lagen, det allmänna kriminalregistret. I enlighet med utredningens förslag bör ej heller åtalseftergift, som meddelas med stöd av annan lagstiftning, föranleda anteckning däri.

Domar, genom vilka överlämnats till barnavårdens organ att vidtaga åt-

gärder för unga lagöverträdes omhändertagande för samhällsvård, torde i registreringshänseende böra behandlas på samma sätt som beslut om åtalseftergift. Även i fall, där åtalseftergift meddelats enligt 1944 års lag, kan nämligen sådant omhändertagande ha skett och legat till grund för beslutet att efterge åtal. Domar, som nu avses, antecknas lika litet som beslut om åtalseftergift i straffregistret, och jag är alltså icke beredd att förorda någon ändring härvidlag. Med stöd av 1952 års lag med vissa bestämmelser om påföljd för brott av underårig kan under vissa förutsättningar överlämnande till samhällsvård ske även beträffande den som är över 18 år, t. ex. när någon, som är intagen i ungdomsvårdsskola, rymt från skolan och i samband därmed begått brott. Någon särbehandling av dessa fall — där domen enligt såväl gällande rätt som brottsbalken kan föranleda förhöjt straff vid återfall i brott — bör emellertid enligt min mening ej övervägas. Den av mig förordade lösningen innebär, att i fortsättningen liksom nu samtliga fall, där åklagares eller domstols avgörande innebär att ansvaret för unga lagöverträdarens behandling lägges på barnavårdens organ, hålles utanför det allmänna kriminalregistret.

En följd av ett utvidgat registreringssamarbete med andra länder blir, att det svenska kriminalregistret kommer att i viss utsträckning tillföras uppgifter om domar och andra registreringsfakta, som härrör från utländska domstolar och myndigheter. I fråga om det planerade nordiska samarbetet beträffande verkställighet av straff m. m. är en sådan utökad registrering en nödvändig förutsättning för att samarbetet skall kunna fungera. De nordiska ländernas kriminalregister bör komplettera varandra på det sättet, att fullständiga registerupplýsningar beträffande någon, som är medborgare i ett nordiskt land eller har hemvist där, alltid skall kunna fås i det landet. Det svenska kriminalregistret föreslås därför skola omfatta också uppgifter om övriga nordiska länders domar, beslut och andra åtgärder beträffande svenska medborgare och personer utan svenskt medborgarskap men med hemvist här i landet.

Den europeiska rättshjälpskonventionen medför vid svensk ratifikation av densamma, att vi får mottaga registerdata också från andra länder än de nordiska. Så sker redan för närvarande med stöd av vissa bilaterala överenskommelser med andra stater. Några regler om detta registermaterials användning finns emellertid icke. Om utväxlingen av registerupplýsningar skall fylla den avsedda funktionen, bör de utifrån kommande registerupplýsningarna infogas i vårt kriminalregister.

Beträffande alla utländska uppgifter, som lämnas till den svenska registreringsmyndigheten, torde böra gälla, att de skall föranleda anteckning i kriminalregistret endast i den mån deras innehåll motsvarar vad som gäller rörande anteckning av svenska domar. Sålunda får t. ex. uppgifter om bötesstraff för misshandelsbrott och om åtalseftergift lämnas utanför kriminalregistret.

Mot vad utredningen anfört om registrering av beslut om resning, dom

efter sådant beslut och beslut om rättelse av dom eller beslut har jag icke något att invända. En uttrycklig regel om att rättelse skall anmälas torde alltså vara överflödig. Skäl att införa registrering av ovillkorliga förvandlingsstraff för böter anser jag ej föreligga. Det nuvarande stadgandet om registrering av domar å tvångsuppfostran bör givetvis utgå.

Ett genomförande av brottsbalkens påföljdssystem medför ändringar i registreringens omfattning. Som jag redan anfört torde, med hänsyn till återfallsreglernas ändrade utformning, anledning ej längre komma att finnas att anteckna domar å bötesstraff i kriminalregistret. Vad som skall registreras blir då domar eller beslut om fängelse, villkorlig dom, skyddstillsyn, ungdomsfängelse, internering och — så länge lösdrivarlagen gäller — tvångsarbete. Överlämnande till särskild vård torde, såsom av utredningen berörts, endast böra antecknas i begränsad omfattning.

Registreringens omfattning efter brottsbalkens ikraftträdande får närmare övervägas vid utarbetandet av följdändringarna till balken.

I frågan om avskiljande av uppgifter från registret yttrade departementschefen, utom annat, följande:

Under de drygt sextio år, som förflutit sedan det allmänna straffregistret inrättades, har detta vuxit till en omfattning, som försvårar dess förvaring och rationella användning. Antalet straffregisterakter anges av utredningen till omkring 270 000. Dessa akter, som består av inkomna uppgifter inlagda i omslag, förvaras i kapslar, var och en rymmande 100 akter. Akterna är kronologiskt och ej alfabetiskt uppställda; eftersökning i registret sker med hjälp av ett ledkortsregister, som enligt utredningen inklusive hänvisningskort omfattar cirka 400 000 kort. Någon systematisk utsortering av sådana akter, som enligt gällande bestämmelser skall avskiljas från registret, har aldrig skett.

Det är uppenbart, att detta från kontorsteknisk synpunkt föråldrade och opraktiska registreringssystem med det snaraste måste omläggas, om ej registret skall spränga tillgängliga utrymmen och bli än mera ohanterligt. Vad som kan göras för att rent tekniskt modernisera registret torde få övervägas i administrativ ordning. Det kan nämnas, att statskontoret enligt uppdrag av Kungl. Maj:t den 13 april 1962 i samråd med fångvårdsstyrelsen utarbetat förslag till en teknisk omläggning av straffregistreringen. I förevarande sammanhang måste emellertid uppmärksammas den rättsliga grundvalen för registrets omfattning.

Vid bedömning av frågan, i vilka fall registeruppgifter skall avskiljas från registret, kan man med hänsyn till vad nyss sagts icke bortse från synpunkter som gäller registrets hanterlighet. En begränsning av dess omfång får å andra sidan icke drivas så långt, att den praktiska användbarheten minskas genom att nödvändiga uppgifter ej kan erhållas ur registret. Hänsyn måste emellertid också tagas till en synpunkt, som icke direkt tar sikte på registrets omfång och tekniska gestaltning men som har stor principiell vikt, nämligen spørsmålet i vilken utsträckning det är rimligt, att anteckningar kvar-

står i registret för att finnas tillgängliga vid efterforskning rörande viss bestämd person.

I några fall är det lätt att taga ställning till sistnämnda spørsmål. Att registeranteckningar skall upphöra att ingå i registret, när de avser avlidna, torde vara självklart. Jag bortser då tills vidare från det intresse sådana anteckningar kan ha för den vetenskapliga forskningen. Vidare är det naturligt, att uppgifter om ådömd påföljd avskiljes från registret, då den registrerade befrias från påföljden genom beslut av högre instans eller efter resning. Likaledes bör anteckning om påföljd utgå, då visserligen befrielse från påföljd på sätt nyss angivits ej inträder men det nya beslutet innebär att påföljden får sådan karaktär, att den i och för sig ej skall registreras.

Den åldersgräns, 90 år, som för närvarande gäller för avskiljande av uppgifter ur straffregistret, utesluter självfallet varje praktisk möjlighet att registeruppgifter kommer att utsorteras, medan de fortfarande är av intresse för åklagare och domstolar. Denna gräns bör otvivelaktigt kunna sänkas. Sättes den till 70 år, skulle resultatet enligt de gjorda beräkningarna bli en i och för sig önskvärd kraftig reduktion av registrets omfattning. Med hänsyn till vad som blivit upplyst om det praktiska behovet av uppgifter också beträffande högre åldersgrupper synes dock på sätt utredningen föreslagit ifrågakvarande gräns böra dragas vid 80 år.

Hovrätten över Skåne och Blekinge har föreslagit en längre gående sänkning av åldersgränsen, varvid denna skulle kombineras med en spärregel som anknyter till tidpunkten för anteckning i registret. Denna tanke torde få ses som en del av den större frågan, om man vid sidan av den absoluta åldersgränsen bör införa ett system, som innebär att anteckning i registret får utgå sedan viss tid förflutit från dess införande däri. Till detta spørsmål återkommer jag i det följande.

Vad angår frågan om s. k. r e h a b i l i t e r i n g anförde departementschefen:

Strafflagberedningens för åtskilliga år sedan framförda förslag om att i svensk rätt införa ett institut, liknande den i utländsk rätt förekommande rehabiliteringen, har numera blivit så grundligt genomdiskuterat, att tiden får anses mogen för ett slutligt ställningstagande.

Till en början må då erinras om att den i diskussionen av bekvämlighets-skäl ofta använda beteckningen rehabilitering egentligen är missvisande. Den rehabilitering, som förekommer i främmande rättssystem, har sin största betydelse i de länder, där någon form av inskränkning i medborgerliga rättigheter är stadgad såsom brottspåföljd och där alltså rehabiliteringen har karaktär av återinsättande i fulla sådana rättigheter. Förlust av medborgerliga rättigheter är här i landet sedan länge avskaffad såsom brottspåföljd, och förutsättningar för rehabilitering med den innebörd ordet vanligen ges föreligger följaktligen icke för svensk rätts del.

Oaktat några formella regler om förlust av medborgerliga rättigheter ej finnes här, är det dock uppenbart, att en påföljd även efter det den verk-

ställtts fortfar att medföra belastande verkningar för den av påföljden drabbade. Det är ofrånkomligt, att vid straffmätning hänsyn toges till den omständigheten, huruvida gärningen utgör förstagångsbrott eller återfall i brott. Också vid val av reaktionsform utgör utfallet av tidigare samhällsreaktioner en av de faktorer som bör beaktas. Det kan icke heller undvikas, att tidigare brottslighet av bestämt slag tillmätas betydelse, när det gäller att besätta vissa befattningar i allmän eller enskild tjänst.

Vad som däremot bör förhindras är, att brott även sedan lång tid förflutit utan att den dömda varit föremål för nya kriminalvårdande ingripanden fortfar att i olika sammanhang utgöra en belastning för honom. Ur de rättsvårdande organens synvinkel måste långt tillbaka liggande brottspåföljder sakna intresse vid val av påföljd och vid straffmätning, om ej fråga är om fortsatt kriminalitet av den art, att brotten ingår som länkar i en sammanhängande kedja. Och i de speciella fall, där andra än de rättsvårdande myndigheterna får del av registrerade uppgifter om ådömda påföljder, torde enstaka gamla påföljdsbeslut ej vara av sådan självständig betydelse, att de behöver redovisas.

Mot varandra står här liksom eljest, när fråga är om brottsregistrering, myndigheters och enskildas intresse av att kunna få så fullständiga och vederhäftiga upplysningar som möjligt om en persons förflutna och den en gång dömdes intresse av att hans kriminella belastning icke i ovidkommande sammanhang drages fram till allmänt beskådande. Som jag redan antytt bör registrerade belastningar icke obegränsat få bringas till myndigheters eller enskildas kännedom, utan hänsyn bör tagas till den dömdes rehabiliteringsintresse. För att tillbörligen tillgodose detta är den av mig förordade regeln, att uppgifter som intagits i det allmänna kriminalregistret skall utgå därur när den registrerade uppnått 80 års ålder, uppenbarligen icke tillräcklig.

Frågan är då, i vilken utsträckning sådan rehabilitering som här avses skall kunna tillgodoses, utan att de intressen som det allmänna kriminalregistret skall tjäna kommer att åsidosättas. Registrets ändamål har angivits vara att tillhandahålla domstolar och åklagare sådana uppgifter om ådömda bestraffningar och därmed likställda åtgärder, som är nödvändiga för att rätt tillämpa straffrättens regler om återfall, konkurrens och förverkande av anstånd samt för att bedöma, huruvida viss påföljd lagligen må tillämpas. Därjämte har framhållits det angelägna i att registret ges sådan utformning, att det vid sidan av sin huvudfunktion kan läggas till grund för officiella vandelsintyg, i den mån sådana kan komma att tillhandahållas såsom utdrag ur kriminalregistret.

Det ligger i sakens natur, att vid bedömningen av de tidsfrister, efter vilka uppgifter lämpligen kan upphöra att medtagas i registerutdrag, större hänsyn bör tagas till myndigheters än till enskildas intresse av att få utdrag, som avser förhållandevis långt tillbaka i tiden liggande omständigheter. Utredningen har tillmätt denna synpunkt sådan vikt, att man frångått strafflagberedningens tanke att också i utdrag till myndigheter efter viss tid ute-

sluta registrerade belastningar. Härvid har utredningen hänvisat till att rehabilitering i utdrag till rättsvårdande myndigheter svårigen kan leda till några påtagliga fördelar för den enskilde men däremot till vissa nackdelar för dessa myndigheter. Enligt min mening har utredningen emellertid underskattat betydelsen för den enskilde av att veta, att en i kriminalregistret antecknad belastning efter vissa års laglydigt leverne ej automatiskt framdrages, om han ånyo blir föremål för rättsligt förfarande. Det rör sig visserligen här om svårvägbara psykologiska faktorer, men de torde icke desto mindre vara realiteter. Exempel torde ej heller saknas på personliga tragedier, som uppkommit genom att en för länge sedan begången lagöverträdelse ånyo givits offentlighet i sammanhang, där den i och för sig varit helt utan betydelse.

Jag anser därför, att starka skäl talar för en begränsning även av de uppgifter, som meddelas i registerutdrag till de rättsvårdande myndigheterna. Mot en sådan begränsning kan å andra sidan anföras, att nämnda myndigheter härigenom kan komma att undandragas uppgifter, som erfordras för att tillämpa vissa straffrättsliga bestämmelser. Jag åsyftar härvid närmast vissa regler i strafflagen om brottskonkurrens (4: 3), återfall i brott (4: 14) och åtalspreskription (5: 18).

Den åsyftade regeln om brottskonkurrens — till vilken viss motsvarighet finns i brottsbalken — är tillämplig i vissa fall, då den som övertygas om brott finnes ha begått detta, innan ett honom tidigare ådömt frihetsstraff börjat verkställas. Regeln kan generellt sett sägas vara till fördel för den brottslige, och utslutning ur registerutdrag av uppgifter om det tidigare frihetsstraffet kan därför tänkas lända honom till förfång. Risken härför torde emellertid bli obetydlig, om den tidsfrist efter vilken uppgiften skall utslutas icke göres alltför kort. Det är vidare att märka, att viss kontroll beträffande tillämpningen av 4 kap. 3 § utövas av fångvårdsstyrelsen på grundval av uppgifterna i fångvårdens centralregister; för de fall, i vilka nämnda lagrum icke tillämpas ehuru så bort ske, föreskrives i 4 § av samma kapitel ett särskilt förfarande. Jag vill för övrigt framhålla, att ett sådant rehabiliteringssystem, som det ifrågasatta, för de dömda i gemen är en förmån, som mer än väl torde väga upp de nackdelar i förevarande avseende, vilka möjligen kan uppkomma i några få fall.

Gällande strafflag anger ej någon bestämd tid, då en straffdoms återfallsverkan upphör. Detsamma gäller den återfallsregel, som upptagits i brottsbalken. När förslaget till brottsbalk remitterades till lagrådet, fann jag mig böra utgå från att fullständiga uppgifter om återfallsgrundande domar skulle finnas tillgängliga för domstolarna, då tillämpning av återfallsregeln kom i fråga. I och för sig kan visserligen en tidigare dom tänkas ha betydelse även efter lång tid vid bedömning av ny brottslighet. Någon erinran från återfallssynpunkt mot att registerutdrag icke upplyser om anteckning om tidigare dom torde emellertid icke kunna göras, om anteckningen utgår först efter så lång tid, att det i praktiken blir utslutet att utdraget kommer att sakna upplysningar som fortfarande är av vikt.

Preskriptionsregeln i 5 kap. 18 § strafflagen är tillämplig beträffande vissa grövre brott och innebär, att den tid inom vilken åtal för brottet senast skall ha väckts förlänges, om den brottslige under denna tid begår nytt brott av viss svårhetsgrad. Ej heller denna bestämmelse, som har en motsvarighet i brottsbalken, bör enligt min åsikt förhindra införandet av rehabiliteringsregler, även om de undantagsvis kommer att medföra, att i fall som den ifrågakvarande bestämmelsen avser, anteckning om det senare brottet utesluts ur registerutdrag, innan det förra ännu är preskriberat.

Vid övervägande av de tider, som bör gälla för uteslutning av registeranteckningar, måste som jag redan antytt tillses, att tiderna göres så långa att myndigheternas intresse av att erhålla erforderliga upplysningar ur kriminalregistret ej eftersättes. Det bör också beaktas, att systemet ej görs alltför komplicerat från registreringsteknisk synpunkt. Strafflagberedningens förslag, att anteckningar beroende på sitt innehåll skall uteslutas åtta eller femton år från domen, straffverkställighetens slut eller utskrivningen från anstalt, och utredningens motsvarande förslag med tidsfristerna åtta, tio och femton år har båda den nackdelen, att de är tämligen invecklade. Enligt min mening både tillgodoses berättigade intressen och erhålles ett enkelt system, om tidsfristen beträffande alla i anstalt verkställda påföljder sättes enhetlig — förslagsvis till tio år — och räknas från den tidpunkt, då anstaltsvistelsen upphör. Denna tidpunkt skall enligt 4 § i förslaget antecknas i registret, och registerhandlingarna torde i samband därmed kunna förses med påskrift eller påstämpling om det år, då uteslutning i utdrag till myndighet tidigast blir aktuell. Ett sådant förfarande torde icke komma att innebära någon mera avsevärd belastning för registreringsmyndigheten.

Beträffande bötesdomar, villkorliga domar och sådana straffriförklaringar, som avses i förslagets 2 § 4, torde domens dag böra tagas till utgångspunkt för tidsberäkningen. Sättes fristen också här till tio år, kommer anteckningarna ändå att uteslutas ur registerutdrag tidigare än då fråga är om påföljd, som innebär frihetsberövande. Om i enlighet med vad jag tidigare uttalat bötesdomar icke bör antecknas i kriminalregistret efter brottsbalkens ikraftträdande, skall uppgifter om bötesstraff därefter ej heller medtagas i registerutdrag.

Vad angår straffriförklaringar kan invändas, att det även efter tioårstidens utgång kan vara av vikt för rättsvärdande myndigheter att få kännedom härom, främst för att besked skall erhållas att den registrerade varit föremål för sinnesundersökning. Jag vill då framhålla, att enligt 2 § i det inom justitiedepartementet utarbetade lagförslaget personutredning, varmed framför allt förstås personundersökning och sinnesundersökning, skall antecknas i kriminalregistret liksom nu sker i straffregistret. Enligt 10 § i förslaget skall anteckning om verkställd sinnesundersökning alltid medtagas i registerutdrag till domstolar och åklagare och alltså även om någon uppgift angående påföljd eller straffriförklaring icke skall återges däri. Vad beträffar utredningar enligt lagen om personundersökning i brottmål torde

värdet av att få kännedom om äldre sådana utredningar ej vara så stort, att en motsvarande undantagsregel för deras del är motiverad.

I de fall, då enskild person avses få möjlighet att erhålla utdrag ur det allmänna kriminalregistret, synes väsentligt kortare tid för uteslutning av registeruppgifter kunna tillämpas än i fråga om myndighet. Jag har efter övervägande av de olika intressen, som här gör sig gällande, stannat vid att rörande flertalet anteckningar föreslå hälften så långa rehabiliteringstider som beträffande andra utdrag.

För den närmare utformningen av rehabiliteringsreglerna kommer jag att redogöra i samband med specialmotiveringen. I ett avseende bör dock principiell ståndpunkt tagas redan i detta sammanhang. Det gäller, hur man bör förfara, när beträffande samma person förekommer mer än en anteckning av det slag, som i och för sig omfattas av uteslutningsreglerna. Enligt strafflagberedningens och utredningens åsikt borde i sådana fall samtliga anteckningar medtagas i utdrag, om icke på grund av de särskilda uteslutningsreglerna var och en av anteckningarna skulle uteslutas. En sådan regel synes dock mindre väl överensstämmande med de tankar, som ligger bakom förslaget till rehabilitering. Jag föreslår därför, att de tider, under vilka registeranteckningar skall återges i utdrag, visserligen förlänges, om — under det sådan tid löper — dom eller beslut av beskaffenhet att böra antecknas i registret ånyo meddelas, men att anteckning, beträffande vilken tidsfristen utlöp utan att dylikt »preskriptionsavbrott» inträffat, ej vidare medtages i registerutdrag. Föreskrives såsom jag här föreslår olika långa tidsfrister beträffande utdrag till myndigheter och till enskilda, medför denna princip också, att förlängning av tiderna icke sker likformigt. Uppenbarligen ställer det förordade systemet större krav än det nuvarande på dem, som har att utfärda utdrag ur registret. De praktiska svårigheterna bör dock ej överskattas. Med de föreslagna tidsfristerna kommer beträffande de egentliga återfallsförbrytarna tiderna i allmänhet att förlängas därhän, att samtliga anteckningar skall medtagas. Beträffande utdrag till enskilda kan förutses, att sådana huvudsakligen kommer att begäras av personer, som antingen ej alls förekommer i registret eller blott blivit föremål för någon enstaka anteckning.

De skäl, som anförts mot att i registerutdrag medtaga påföljder, vilka endast avser gärningar, begångna före aderton års ålder, anser jag väga tyngre än de nackdelar, som kan följa av att utdrag icke lämnar upplysning i detta hänseende. Jag ansluter mig därför till utredningens förslag, att uppgift om sådan påföljd aldrig skall medtagas i utdrag till enskilda. Registerutdragens funktion som vandelsbevis utgör enligt min mening ej tillräcklig anledning att medtaga dylika uppgifter. I utdrag till myndigheter bör dock uppgifterna uteslutas endast i enlighet med de förordade rehabiliteringsreglerna; uppgifterna skall alltså alltid medtagas i utdrag som utfärdas inom tio år från domen eller, i förekommande fall, från anstaltstidens slut, eller inom den längre tid som kan föranledas av ny anteckning i registret.

Vad angår behandlingen av de uppgifter, som över huvud ej skall medtagas i registerutdrag, finnes från rättsvårdens synpunkt icke något att invända mot att uppgifterna utsorteras ur registret och förstöres. Mot ett sådant förfarande talar dock dels hänsyn till det intresse och den betydelse, som uppgifterna kan ha för kriminalvetenskaplig forskning, dels det förhållandet, att ett kontinuerligt utsorterande av uppgifter, som ej längre skall medtagas i utdrag, av tekniska skäl torde bli relativt tidsödande. Från dessa synpunkter är det lämpligare, att uppgifterna fortfarande får tillhöra registret, och jag förordar därför, att rehabiliteringsreglerna utformas så, att uppgifterna alltjämt skall tillhöra registret men ej medtagas i registerutdrag.

Finnes i registret beträffande viss person icke någon uppgift av beskaffenhet att skola medtagas i begärt utdrag, lärer beskedet härom utan att göras missvisande kunna ges sådan utformning, att det icke antyder förekomsten av eventuella andra registeruppgifter angående vederbörande.

Vad slutligen angår myndighets rätt att erhålla utdrag samt enskilds rätt att få utdrag rörande sig själv uttalade departementschefen:

Det allmänna kriminalregistret har främst tillkommit i de rent judiciella myndigheternas intresse. Dessa bör i första hand ha rätt att rekvirera utdrag ur registret. Anledning att i lagen stadga inskränkningar i rekvisitionsrätten torde föreligga lika litet beträffande de allmänna åklagarna som beträffande domstolarna. Självfallet bör rekvisitioner icke göras i andra ärenden än dem, där rekvisitionsskyldighet är föreskriven i författning eller där utdrag eljest erfordras för utredning om brott. Skyldigheten att införskaffa utdrag torde liksom hittills få regleras i administrativ väg. Därvid synes man böra eftersträva att hålla denna skyldighet inom en ganska snäv ram. Föreligger icke rekvisitionsskyldighet, bör innan registerutdrag begäres, noga prövas, huruvida det är nödvändigt att ha tillgång härtill.

Justitiekanslern, riksdagens ombudsmän, statens kriminaltekniska anstalt och interneringsnämnden bör såsom hittills äga rätt att utan prövning erhålla utdrag. Däremot torde ungdomsfängelsenämnden icke för sin verksamhet vara i behov av att få rekvirera utdrag ur kriminalregistret. I enlighet med utredningens förslag bör rekvisitionsrätt tillerkännas myndighet, som äger besluta om frihetsberövande åtgärd enligt lagarna om utlämning för brott, utlämningslagen eller lagen angående lösdrivares behandling.

Mera tveksamt är i vad mån rätt att begära utdrag bör tillerkännas andra myndigheter än de nu nämnda. Jag har tidigare berört detta problem vid behandlingen av frågan om det allmänna kriminalregistrets ändamål och då förklarat, att utredningens förslag att slopa möjligheten att förebringa vandelsutredning medelst intyg av polismyndighet icke i detta sammanhang kan upptagas till slutlig behandling. Starka skäl synes emellertid tala för en inskränkning av den polisiära intygsgivningen. När det gäller att avgöra i vilken omfattning länsstyrelser och socialvårdsorgan skall till-

erkännas rätt att rekvirera utdrag ur kriminalregistret, torde därför reglerna böra utformas med beaktande av att en sådan inskränkning kan komma att ske. Inskränkningar i den polisiära intygsgivningen kan nämligen väntas medföra ökade krav på utdrag ur kriminalregistret. Även bortsett härifrån är dock tydligt, att nyssnämnda myndigheter kan ha behov av uppgifter ur detta register.

Då en begränsning av uppgiftslämnandet ur kriminalregistret bör eftersträvas också i förhållande till myndigheter, är jag icke beredd förordna, att ifrågavarande myndigheter tillerkännes oinskränkt rekvisitionsrätt. I stället bör möjlighet öppnas för Kungl. Maj:t att tillåta utlämnande av uppgifter även i andra fall än de i lagen särskilt angivna, och jag kan icke finna något hinder föreligga mot att sådant tillstånd lämnas generellt för visst slag av ärenden. På detta sätt kan viss myndighet eller viss kategori av myndigheter beredas möjlighet att i avgränsade grupper av ärenden erhålla utdrag ur det allmänna kriminalregistret. En sådan ordning medger också en smidig reglering, när man vid prövningen av den polisiära registreringens och intygsgivningens utformning har att mera definitivt ta ställning till frågan om utfärdande av utdrag ur kriminalregistret till andra myndigheter än de judiciella.

Med stöd av den föreslagna regleringen kan Kungl. Maj:t tillåta myndighet att för tillståndsgivning eller anställningsprövning erhålla utdrag ur registret. Det torde dock för sådana ändamål i regel vara lämpligare, att möjlighet öppnas för den enskilde att ansöka om registerutdrag för att företes i tillstånds- eller ansökningsärendet. Att intygen till myndigheter på grund av rehabiliteringsreglerna kan vara mera omfattande än de intyg, som utlämnas till enskilda, bör ej få vara skäl att hellre tillåta myndighet att rekvirera utdrag beträffande enskilda sökande än att ge dessa tillfälle att inkomma med utdrag i ärendet.

I och för sig kan principiella betänkligheter anföras mot att enskilda över huvud taget beredes möjlighet att erhålla utdrag ur det allmänna kriminalregistret. Det är dock icke praktiskt genomförbart att helt slopa allt lämnande av officiella vandelsupplysningar. Under sådana omständigheter måste det betraktas som en fördel, om vandelsupplysningarna kan lämnas i form av tillförlitliga, efter enhetliga normer utfärdade kriminalregisterutdrag och icke med stöd av de sinsemellan olikartade lokala polisregistren, som ej fyller samma krav på noggrannhet. Jag har tidigare berört denna funktion, som utredningen föreslagit tillagd det centrala straffregistret. Här erbjuder sig otvivelaktigt en möjlighet att undanröja åtminstone en del av de olägenheter, som är förbundna med nuvarande praxis i fråga om vandelsintyg.

Det synes ej vara lämpligt att i lagen direkt ange de ändamål, för vilka utdrag får meddelas. I stället kan man, på samma sätt som jag förordat beträffande utdrag till vissa myndigheter, lägga prövningen härav hos Kungl. Maj:t. Det bör då finnas möjlighet att ange vissa ändamål, för vilka utdrag får lämnas, och anförtro prövningen i det enskilda fallet åt registreringsmyn-

digheten. Kungl. Maj:t skulle därmed blott behöva pröva framställningar om utdrag i de förmodligen sällsynta fall, då utdrag begäres för annat ändamål. För att registerutdrag ej skall kunna missbrukas, är det nödvändigt, att den enskilde tillförlitligen styrker, att utdraget erfordras för det uppgivna ändamålet.

Beträffande ifrågavarande utdrags innehåll vill jag hänvisa till vad jag i det föregående anfört rörande uteslutning av uppgifter efter viss tid. Avsikten är alltså, att enskild endast skall kunna erhålla utdrag, utfärdade under hänsynstagande till de kortare rehabiliteringstider, som beträffande vissa registeranteckningar avses gälla för utdrag till enskilda.

Lagrådet

Lagrådet, som i stort lämnat det remitterade förslaget utan erinran, har beträffande förslaget i allmänhet uttalat bl. a. följande:

Remissprotokollet innefattar ståndpunktstagande i betydelsefulla hänseenden till vad som för framtiden bör införas i det allmänna kriminalregistret. Särskilt ha behandlats frågorna om registrering av bötesdomar, beslut om åtalseftergift samt domar om överlämnande till samhällsvård.

Beträffande bötesdomar avses med det framlagda lagförslaget ej någon ändring av den nuvarande registreringen. Departementschefen har emellertid i remissprotokollet uttalat den meningen att, när brottsbalken med ändrade återfallsregler träder i kraft, bötesdomar ej längre böra upptagas i registret. Lagrådet har intet att erinra mot detta uttalande.

Frågan huruvida beslut om åtalseftergift — främst sådana enligt 1944 års lag om eftergift av åtal mot vissa underåriga — skola antecknas i det allmänna kriminalregistret är mera svårbedömd. Departementschefen har intagit den ståndpunkten att dessa beslut, i likhet med vad som för närvarande gäller beträffande det allmänna straffregistret, ej skola registreras i det allmänna kriminalregistret. Lagrådet vill understryka att — såsom också departementschefen framhållit — åklagare och domstolar uppenbarligen böra ha möjlighet att erhålla upplysning om beslutade åtalseftergifter. Mot en registrering därav i det allmänna kriminalregistret skulle enligt lagrådets mening icke kunna åberopas några principiella skäl. Om emellertid det nyss angivna behovet i praktiken kan tillgodoses på annat sätt, bör någon invändning ej kunna riktas mot att så sker. Departementschefen synes utgå från att åklagare i praktiken ha tillräckliga möjligheter att genom polis- och barnavårdsregister få riktiga och fullständiga uppgifter rörande beslut om åtalseftergift. Under denna förutsättning vill lagrådet ej göra någon erinran mot det ställningstagande i fråga om åtalseftergifterna som innefattas i remissförslaget. Vad nu sagts äger motsvarande tillämpning beträffande domar om överlämnande till samhällsvård.

Frånsett uteslutandet av bötesdomar ur registret ha de ändringar beträffande registreringsreglerna, som brottsbalkens genomförande kommer att

medföra, icke närmare behandlats i remissprotokollet. Hithörande spörsmål avses skola övervägas vid utarbetandet av följdändringar till brottsbalken. Det har likväl av vissa skäl — främst hänsynen till det nordiska samarbetet beträffande verkställighet av straff, i vilket avseende det remitterade lagförslaget förutsätter att det för riksdagen genom propositionen nr 203/1962 framlagda lagförslaget genomföres — ansetts lämpligt att redan innan brottsbalken träder i kraft erhålla en ny lag om allmänt kriminalregister. Det förhållandet, att den nya lagen förutsättes skola inom kort tid ändras på väsentliga punkter, kan ej undgå att påverka bedömningen av lagförslaget.

Närmare redogörelser för vad som uttalats av utredningen och i avgivna yttranden beträffande ovan berörda särskilda frågor lämnas i propositionen å resp. s. 20—30, 34—36, 38—44, 48—52 och 53—56, vartill utskottet får hänvisa.

Motivering till de särskilda paragraferna i den föreslagna lagen om allmänt kriminalregister återfinns i propositionen å s. 56—64.

Utskottet

Utskottet, som i utlåtande denna dag, nr 22, tillstyrkt bifall till ovan berörda proposition nr 203 år 1962 med förslag till lag om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m., har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 39, såvitt nu är i fråga, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 2 maj 1963

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Arvidson, Ferdinand Nilsson, Hilding, Lundin, Nyman och Palm;

från andra kammaren: fru Gärde Widemar, herrar Landgren, Östrand, Svensson i Vä, Gustafsson i Borås, fru Löfqvist, herr Fröding och fröken Bergegren.